

NOORD-BRABANDER.

Dingsdag 8 Januarij

VERUM QUIS VETAT?
HOMATIUS.

Dit blad verschijnt driemaal per week, en wel Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. De prijs van hetzelfde is f 3-00 per drie maanden; franco tot aan het naaste Postkantoor f 3-50. Advertentien worden tegen betaling van 15 cents per regel, en diegenen welke geene 5 regels beloonen; tegen 75 cents geplaatst, behalve voor iedere Advertentie 35 cents voor aan het Rijk verschuldigde Zegelregten; de Advertentien, Bekendmakingen en andere stukken, behooren op ongezegeld papier, franco te worden ingezonden aan het Bureau van den Noord-Brabander te 's Hertogenbosch.

KERKELIJKE STAAT.

ROME.

De Heilige Vader heeft onder de prelaten van zijn huis den eerwaardigen kannunnik *Franciscus Schmidt*, dignitaris der aartsbischooppelijke Kerk van Weenen en gemijterd prelaat, toegelaten.

ENGELAND.

LONDEN, den 4 Januarij.

Het Hof zal zich reeds den 8 dezer weder van Brighton naar deze hoofdstad begeven.

Bij gelegenheid van eenen grooten maaltijd, dezer dagen door de aanzienlijkste ingezetenen van Glasgow aan sir *J. Graham*, ter gelegenheid zijner benoeming tot lordrector van de Universiteit dier stad, gegeven; heeft zijn lordschap eene zeer belangrijke redevoering uitgesproken, waarin hij met onduidelijk zijne wrees te kennen gaf, dat de partij van *O'Connell* al te veel invloed ten Hofe uitoefende hetwelk hij onder anderen daaruit meende te moeten opmaken, dat de markies van *Headfort*, die in eene openlijke vergadering de pogingen der onvergenoegde Ieren, om zich van de geheele betaling der tienden te onttaan, had toegejuicht, bij de Koningin in blakende gunst stond. Hij eindigde met te zeggen dat het steeds zijn grootste roem zou uitmaken, nevens mannen als *Peel*, *Wellington* en *Stanley* de regten der Protestantsche Kerk te verdedigen.

FRANKRIJK.

PARIS, den 5 Januarij.

In de kamer der afgevaardigden is in de zitting van den 4 dezer het ontwerp van adres door den president voorgelezen, waarin de volgende zinsneden voorkomen: uwe Majesteit hoopt dat de hervatte conferentien te Londen nieuwe onderpanden voor de rust van Europa en de onafhankelijkheid van België zullen geven. Wij uiten oprechte wenschen voor een volk aan hetwelk ons de overeenstemming van beginselen en belangen verbindt. De kamer verwacht den uitslag der onderhandelingen.

De heer *Sire*, dat krachtens met den heiligen Stoel aangegane verminderingen onze troepen Ancona vertalen hebben. Wij hebben schitterende bliken van onzen eerbied voor de tractaten gegeven, maar het spijt ons, dat die ontruiming niet bij meer gepaste gelegenheden heeft plaats gehad en met die waarborgen, welke eene wijze en vooruitziende staatkunde moest bedingen.

Het is met diep leedwezen dat wij Spanje door de gruwelen van den burger Oorlog niet hebben verhoord.

Wij verlangen vurig dat het gouvernement uwer Majesteit, voortgaande de ondersteuning aan de zaak van de Koningin *Izabella II* te verliezen welke de belangen van Frankrijk vorderen, al deszelfs invloed met overleg zijner bondgenooten zal doen gelden om een einde aan zulke betreurenswaardige buitensporigheden te stellen (algemeene teekenen van goedkeuring).

De kamer levendig getroffen over de rampen van Polen, vernieuwt hare aanhoudende verlangens voor een volk, welkers oude nationaliteit onder de bescherming der tractaten geplaatst is.

De lezing werd door hevige bewegingen opgevolgd maandag den 7, zullen de beraadslagingen over het ontwerp een aanvang nemen.

Op Allerkinderen dag heeft de konde de vergadering van liefdadigheid voor de weeskinderen ten gevolge der Cholera, niet kunnen tegenhouden om bij een te komen; dezelve was zeer talrijk. Mr. de aartsbisdom was vergezeld van zijne groot wijkarissen en kapittel. De geestelijken en personen van aanzien waren daarbij tegenwoordig. De heer *Dupanloup* heeft over de liefdadigheid met talent en warmte gesproken. De kollekte heeft vijf en twintig duizend franken opgebracht. Deze opbrengst, hooger dan in het vorige jaar geweest is, wijst, dat de heilzaamheid der geloofgen niet verslaat voor zulke echte inderdaad belangvolle inrigting.

De heer *Lepavec*, missionaris Lazarist te Smyrna is te Parijs met nog twee jonge lieden uit Smyrna, die zich onder de Zusters van Liefde willen begeven, aangekomen. Beiden zijn Grieken, doch van persischen oorsprong. Een dezer zusters spreekt zeer wel het Grieksch, Perzisch, Italiaansch en Fransch. Na hun Noviciaat moet zij naar Smyrna terug keeren om aldaar een gesticht voor liefde Zusters op te rigten.

De aanspraken aan den Koning bij de verwisseling van het jaar gedaan, en deszelfs antwoorden, behelzen in het kort het volgende. De aanspraak van den graaf *Appony*, namens het korps diplomatiek, luidt zeer vredelievend. De graaf zeide omtrent de staatkundige betrekkingen dat de eendragt, die tusschen de kabinetten, gedurende het afgelopen jaar, heeft geheerscht, een waarborg is, dat die eendragt ook in het tegenwoordig jaar zoude voortduren, en Europa bij den staat van vrede en voorspoed zou bewaard blijven. Bij de aan Frankrijk ten deel gevallen weldaden, door de zorgen en pogingen van den Koning, en op welker uitslag het vertrouwen der leden van het korps diplomatiek berustte, had de Hemel de hoop toe gevoegd van een Prins, het voorwerp van zoo vele wenschen van de hoop op de toekomst, met welke gebeurtenis het korps diplomatiek den Koning dan ook oprechtelijk getek wenschte. Bij het antwoord zeide de Koning dat ook hij met het korps diplomatiek zich gelukwenschte, dat de Voorzienigheid zijne pogingen, om Frankrijk de voortdoring van den tegenwoordigen staat van rust en vrede te verzekeren, gezegend had. Hij voedde het vertrouwen, dat het tegenwoordig jaar even gelukkig als de vorige zou zijn en, in hetzelfde de eendragt van alle gouvernementen moge en meer zou versterkt worden, tot bevestiging van den algemeenen vrede en tot afwering der rampen van den oorlog.

De aanspraak van den heer *Dupin*, als President van de kamer der afgevaardigden, onderscheidde zich door eene bijzondere uitdrukking, sprekende over de geboorte van den graaf van *Paris* en deszelfs opvoeding, zeide hij, dat deze laatste zou zijn in den geest der constitutionele instellingen, welke verrijking Frankrijk zoo veel opofferingen gekost had, en welke, oprechte naleving, van de zijde aller staatsmagten, ieder binnen de grenzen van zijn regt; slieten de openbare vrijheden, tot welke verdediging men geroepen was, kon verzekeren. Men wil dat de heer *Dupin* deze woorden met een bijzonder medelidzaam uitgesproken, en met dezelve had wijlen presidenten tegen de beschuldiging hem dezer dagen gedaan, met opzigt tot zijn tegenwoordig gevoelen, over de wijs van regeren, dat zou moeten uitgedrukt worden door het bekende gezegde: *le roi regne et ne gouverne pas*. In zijn antwoord zeide de Koning, dat de eendragt van alle staatsmagten de sterkte van ieder in het bijzonder uitmaakte; de kracht der Koningen gelijk die der volken lag in hun onderling vertrouwen; dat vertrouwen had hem tot den troon geroepen, en zijn geheel leven was de waarborg van den prijs, dien hij aan hetzelfde hechte. Zijn kleinzoon zou in dezelfde gevoelens worden opgevoed, de eerbied voor de wet zou deszelfs eerste pligt zijn, gelijk deszelfs eerst belang om aan de natie het vertrouwen in te bezemen, dat de constitutionele troon de ware borstwering der openbare vrijheden is, welke alleen Frankrijk kon bewaren bij de handhaving zijner eer binnen- en buitenlands, en bij het bezit van al de waardeelen, die, zoo veel opofferingen hadden gekost. Trouw moesten al de pogingen strekken, om de verhoogde vruchten te bewaren, en dit doel zou bereikt worden, in merwil der moeilijkheden van allerlei aard, die men ontmoette. De Koning had daarvoor tot waarborg de vertuwen der natie, de steun en de genegeetheit der kamers. 's Konings woorden werden door het geroep van: *leve de Koning!* beantwoord. Het meerendeel der leden van de kamer had zich bij de deputatie aangesloten. Sommigen zien in de aanspraak van den heer *Dupin* en het antwoord des Konings een zekere gewrongenheid, die uit de tegenwoordige gesteldheid der Kamer tegenover het ministerie zou voortvloeijen.

Het gouvernement heeft de volgende telegraphische depeche uit Algiers van den 21 Decèmbèr ontvangen:

"De maarschalk *Valée* aan den minister van oorlog.

De afdeeling van Constantine heeft zich den 15, zonder slag of stoot, te Setif gevestigd. Overal is zij door de inboorlingen wel ontvangen geworden, en nergens heeft men eenige vijandschap tegen haar getoegd. De generaal *Gallois* is te Milaan teruggekomen, nadat hij het gebied van het kalifaat van de *Melana* hebben verkennen."

Men spreekt van groote veranderingen, die in het wapen der genie zouden op handen zijn, een vrij aanzienlijk getal hoofd-officieren zouden op pensioen gesteld worden; anderen bevorderd, even zoo hij het wapen der artillerie.

De Maarschalk *Gerard* heeft thans het hotel van den staf der nationale garde betrokken.

Het getal failliten heeft in het vorig jaar te Parijs 430 bedragen, een gezamenlijk passief ten omtrent 21 millioen fr. danstel-

lende, in 1837 was het getal faillieten 510, en het te kort 27 mil-
 lionen. De bijzondere crisissen, die men hiermit te Spaansche hoed-
 staal, tot en met December. Men troef er
 toen kennis van de openingsaanspraak der Fransche kamers, men
 vond daarin het blijk van eene groote koelheid jegens Spanje. De
 woorden van den Koning *Lodewijk Philips* vond men overigens
 geheel overeenkomstig met het gedrag door den kommandant van
 een Fransch vaartuig op de *bede van Malaga* gehouden, die op grond
 eener strikte onzijdigheid, geweigerd had tot de herstelling van de
 orde op het eiland *Albucemas* mede te werken. De Carlisten had-
 den zich daar, in vereeniging met de staatkundige gevangenen,
 van de plaats meester gemaakt, den kommandant vermoord en
 verdere buitensporigheden gepleegd, waarna zij zich in twee vaar-
 tuigen naar de kust van *Valencia* hadden ingescheept, om zich daar
 met *Cabrera* te vereenigen; zij hadden 4 stukken geschut en een
 20 kwintalen kruid medegevoerd. Een dier vaartuigen had de
 kust van Afrika aangedaan, en daar een deel der equipage aan
 land gezet, en was vervolgens te *Malaga* gekomen, het ander wist
 men niet, waar het gebleven was. — Het bestuur te *Madrid* was
 thans bezorgd voor *Centa*; men dacht, dat de *Mooren* zich van
 het thans onbezette fort *Albucemas* zouden meester gemaakt heb-
 ben.

— Uit *Baijonne* schrijft men van den 31 II., dat aldaar twee leden
 van het britsch parlement waren aangekomen, met passen van *lord*
Palmerston voorzien; beide waren voornemens om de grenzen
 over te gaan. Zoo men meende zouden zij zich naar het hoofd-
 kwartier van *don Carlos* begeven, om van denzelven de strikste
 uitvoering der vroeger met *Killiot* getroffene overeenkomst te vor-
 deren, en te verlangen, dat de bepalingen diër overeenkomst voort-
 aan toegepast werden op alle steden die door den burgeroorlog lij-
 den. Deze soort van diplomatieke zending moest men als een ge-
 volg aanmerken van het adres onlang door de stad *Londen* aan
Koningin Victoria gedaan, waarbij de vorstin verzocht werd, om
 maatregelen te nemen, tegen de voortdoring van den staat van re-
 geringloosheid en bloedvergieting in *Spanje*. Men dacht, dat de
 gezegde parlementsleden zich ook naar *Espartero* zouden begeven
 en afspraken met *lord John Hay* maken.

De Generaal *Espeleta* had *O'Donnel* in het bevel vervangen.
 De laatste begaf zich nu naar het hoofdkwartier van *Espartero*.

In den omtrek van *Logrono* had eene zamentrekking van troepen
 plaats. *Maroto* scheen ook aan de zijde van *Estella* te willen
 manoeuvreren.

De Engelsche scheepskommandant, *lord Hay*, had de troepen
 van *Munagorri* weder van het noodig onderhoud voorzien. Men
 sprak van eene overeenkomst voor de levering der behoeften ge-
 durende zes maanden.

BELGIE.

BRUSSEL, den 5 Januarij.

In de kamer der vertegenwoordigers heeft eene lange beraadsla-
 ging over het tractement van den Kardinaal Aartsbisschop van
Mechelen plaats gehad. Bij twee besluiten des konings was het
 tractement van den Prelaat op 30,000 franken in plaats van op 21
 duizend bepaald en stonden 45,000 fr. voor installatie kosten toe.
 De centrale afdeling had deze toekenningen goedgekeurd. De heer
Verhagen heeft dezelve bestreden, doch de Minister van Binnen-
 landsche zaken heeft hem geantwoord en aangevoerd het voorbeeld
 van helgeen er in Frankrijk voor den Kardinaal *de Cheverus* heeft
 plaats gehad. De heeren *Dubus* en *Neschamps* hebben de toe-
 gestane gelden goedgekeurd en gebillijkt. De heer *Gendebien*
 sprak in eenen anderen zin. Van de 77 stemmen hebben er slechts
 vijftien zich tegen verklaard.

— Een onzer dagbladen, hetwelk sedert langen tijd eene sonder-
 linge loon en kleur had aangenomen en vol overdrevenheid was,
 hetwelk de verwijtingen van de wijsste Geestelijkheid van België
 had ondergaan, het *Journal des Flandres*, heeft de aandacht
 van het kerkelijk gezag tot zich getrokken. Mgr. de Bisschop van
Gent heeft den volgenden circulaire aan de Aartsbisschops van zijn
 bisdom gerigt.

Gent den 21 December 1838.

Hoogwaarde Heer Aartsbisschop!
 Zoo als met eenparigheid van gevoelen in onzen raad van heden
 besloten is, hebben wij vermeend te moeten verbieden en bij deze
 aan onze geestelijkheid verbieden, uithoofde van gewigtige rede-
 nen, die u zijn opgelegd en die gij goedgekeurd hebt, de dag-
 bladen *Flandres* en *Den Vaderlander*

Het is om die reden dat gij wel aan de geestelijkheid en uw
 jurisdictie onderworpen, zult willen te kennen geven, dat het onzen
 wil is, dat geestelijken van ons goddijn in werken en in
 dien geestelijken schijn geplaatst zien, zich onthouden van reactie
 verspreiding, ondersteuning en bevestiging der dagbladen.

Wij zijn met allen eerbied.

LODEWIJK JOSEPH
 "Bisschop van Gent"

— Onder dagteekening van den 2 Januarij, is door *Leopold* de
 wet uitgevaardigd, waarbij uit 's Rijks kas een onderstand van 4 mil-
 lionen franken voor de Belgische Bank verleend wordt. De heeren
Smits en *Desmairies*, leden van de kamer van Vertegenwoordi-
 gers, en *Dujardin*, secretaris-generaal bij het Departement van Fi-
 nantien, zijn te gelijk als commissarissen benoemd, om voor het te
 doen gebruik dezer penningen te waken.

Ten gevolge hiervan is te Brussel de navolgende bekendmaking
 openbaar gemaakt:

„ De raad van bestuur van de Bank van België, heeft, na het
 ingewonnen advijs van de regerings-kommissarissen en van hare
 schuldeischers, de eer aan het publiek bekend te maken, dat de
 bank, te rekenen van den 4 dezer maand, hare betalingen op de
 volgende wijze zal hervatten:

„ De teruggave der gelden van de spaarbank zal op den gewonen
 voet hervat worden.

„ De bankbriefjes van 40 en van 100 franken zullen met geopend
 kantoor betaald worden.

„ In afwachting, dat er maatregelen voor de inwisseling van de
 bankbriefjes van 500 en van 1000 franken genomen worden, zullen
 deze banknoten, bij de betaling van handels-papier, tot het halve
 bedrag van dat papier toe, alsmede voor alle uitdelging of vermin-
 dering van schuld, uit hoofde van bij de bank te ligten industriële
 actien, worden aangenomen,

„ De houders der gezegde bankbriefjes hebben daarenboven de
 bevoegdheid, om zich eene rekening-courant te doen openen; zij
 zullen in dat geval, tot inwisseling der banknoten, een bewijs er-
 langen, hetwelk hun regt geeft, om genot te hebben van de ach-
 tervolgelijk te doene uitdeelingen.

„ De schuldeischers, die eene rekening-courant bij de bank heb-
 ben, kunnen, zoo wel te Brussel als bij de bijbanken te Antwer-
 pen en Luik, onmiddellijk 20 ten honderd van hunne schuldvorde-
 ringen, voor zoo ver deze liquide zijn, ontvangen.

„ Brussel den 2 Januarij 1839.

„ De directeur der Bank.

„ D. DE BROUCKERE,

— Bij een besluit van *Leopold* van den 31 December, is de
 generaal *Daine*, die thans op halve soldij stond, weder in werke-
 lijke dienst geroepen. Men meent, dat hem het opperbevel van de
 vesting *Venlo* zal worden opgedragen. Onder de verdere oorlogs-
 maatregelen, waarvan thans in de Belgische bladen melding wordt
 gemaakt, behoort ook, dat men bezig is, om verdedigings werken
 rondom het kamp van *Beverloo*, hetwelk in de laatsten tijd weder
 door troepen is bezet, aan te leggen.

NEDERLANDEN.

'S HERTOGENBOSCH den 7 Januarij.

Den 3 dezer is in de residentie aangekomen en aan het hôte
Bellevue afgestapt Z. H. de prins *Nunab Erbalooddowla*, prins
 van Oude, in Indostan, oudste zoon van wijlen den Koning van
 Oude, in Engelsch Indie, met deszelfs gevolg, uit zes personen be-
 staande.

— Bij koninklijk besluit zijn de statuten goedgekeurd eener te
 Amsterdam op te rigten naamlooze maatschappij, onder de benaming
 van *Amsterdamsche Zee Assurantie-Maatschappij*. Hare handelingen
 bepalen zich eeniglijk tot het doen van verzekeringen voor gevaren,
 zoo ter zee als te land, mitsgaders op de binnenwateren. Het ka-
 pitaal dezer maatschappij wordt bepaald op eene som van f 100,000,
 verdeeld in twintig actien of aandelen, ieder groot f 5000. De
 maatschappij is aangegaan voor den tijd van vijftien achtereenvol-
 gende jaren, te rekenen van den eersten januarij 1839 af.

— Door Zijne Exc. den Minister van Financien is ter kennis van
 de belanghebbenden gebracht, dat, gedurende de maanden Januarij-
 Februarij, Maart en April aanstaande, zal zijn opengesteld de beta-
 ling van de interessen, over de tweede zes maanden van 1838, der
 sommen, door comptabele ambtenaren, wegens borgtocht, in 's Lands
 kas gestort en als zoodanig in het algemeen register van borgtochten
 ingeschreven.

— In het afgelopen jaar 1838 zijn van Dordrecht naar zee gegaan 398 schepen, en aan die stad uit zee aangekomen 311 schepen, welke aangebragt hebben 25,703 lasten. De aangekomen schepen kwamen, te weten: uit Groot-Brittannië met steenkolen 100, met klipzout 28 en met ijzer 36; uit Frankrijk met ruw zout 48, en met wijn 2, uit Pruisen met zaad 8, met stukgoederen 11, met kalk 4 en met granen 3; uit Noorwegen met stokvisch en traan 24, uit Noorwegen en Rusland met hout 32, uit Zweden en Rusland met teer en pek 6; met hennep en lijnzaad 2; uit Batavia met suiker en koffij 4, uit China met thee 1, en uit Italië met olie 2. Het jaar te voren waren van daar minder naar zee gezeild 46. minder uit zee aangekomen 55 schepen, en werden 5056 lasten minder aangebragt.

Te Antwerpen zijn gedurende het jaar 1838 uit zee binnen gekomen 1538 schepen, metende 258,900 ton. Het jaar te voren waren aldaar binnengekomen 1426 schepen, metende 225,759 ton.

De Hoogeerwaarde heer *J. Grooft* apostolische prefect van de colonie Suriname, die in het najaar, na een verblijf van 15 jaren, naar het moederland was overgekomen alleen om de belangen van zijne missie te behartigen en gedurende den winter, een voor hem streng seizoen alhier is verbleven, maakt zich thans gereed naar zijne missie terug te keeren.

Het is genoegzaam bekend welke pogingen door hem aangewend en welke opofferingen gedaan worden om zijne ongelukkige natuurgenooten in hunne ansteekende ziekte te verzorgen, te troosten en een Christelijk onderwijs te verschaffen. Het zijn deze Slaven en inboorlingen die nittoefde van hunne besmettelijke ziekte van anderen zijn ~~afzonderd~~ en door geen methodistische zendingen worden bezocht, die hij onder zijne bescherming en verzorging heeft aangekomen.

Zijn Hoogeerwaarde is zeer vergenoegd over de vriendschapsbewijzen en blijken van deelneming die hij in het moederland heeft mogen ondervinden en wordt met verlangen in de colonie terug verwacht. Zijn Hoogeerwaarde zal vergezeld van een jong geestelijke de terugreis aannemen.

De eerwaarde heer *Kempkes*, geboren te Xanten, zal hem vergezellen. Zijn eerwaarde heeft onder behoorlijke dispensatie de drie orders van subdiaken, diaken en priester met kortetusschenpozingen van den Hoogeerwaarden heet baron de *Wyckerslooth*, Bisschop van Curium en wet de laatste op den feestdag van drie Koningen ontvangen.

De eerwaarde heer *Kempkes* is nog een jong mensch die men waarlijk als een opregt missionaris mag beschouwen. Hij verlaat zijne tachtigjarige moeder, broeders en zusters met al wat hinderbaar is om zich geheel en alleen aan het geluk zijner natuurgenooten toe te wijden en volbrengt aldus de woorden van den Zaligmaker die verlangt heeft dat men vader en moeder, zusters en broeders zal verlaten om hem als leerling te volgen.

Hij verschilt alzoo van die zendingen die hunne vrouw en kinderen medenemen om op verwijderde afstanden het godsdienstig onderwijs met hunne eigene belangen waar te nemen.

Meningvuldig zijn de ondersteuning die door andere kerkgenootschappen voor dezen worden opgebragt en met regt mogen dan ook de Roomsche Catholische missionarissen aan de welwillendheid hunner geloofsgenooten, worden aanbevolen, want hunne tijdelijke behoefte is groot.

De afzetting van de ordonnantie betreffende de zaak van *de bisschop van Clermont* medegedeeld. Deze ordonnantie is zoo belangrijk als men naar de omstandigheden, die den staatsraad bezielden, had kunnen verwachten. (Zie ons vorig nummer over den *Franschen Staatsraad*). De rapporteur der zaak was de heer *Dégérand* die de oude parlementaire overleveringen over de onderdrukking der geestelijkheid heeft bij een verzameld gehad. Mgr de *bisschop van Clermont* had met alle regt, indien hij gehoord en ~~aan de staatsraad~~ was behandeld geweest, vele staatsraden kunnen wraken, waarvan sommige geheel vreemd zijn aankerkelijke zaken en waarvan andere algemeen als vijanden der kerk en der geestelijkheid bekend zijn.

In de overwegingen zegt men dat er verdrukking voor den heer *bisschop van Clermont* bestond. Het was den staatsraad gemakkelijk geweest om zich van deze verdrukking vrij te waren met de verklaring, te tekenen die men van hem verzocht en met regt vorderen kon. En moet men niet uitziend voor zijne eigendiefde eene wezenlijke verdrukking tegen eenen bisschop en zijne geestelijkheid uit oefenen. En indien er verdrukking bestaat houden wij vol, zegt *Lami*, dat het van de zijde is van hem die gedurende dertig jaren zijn leven heeft doorgebragt om de priester-partij aan te vallen en het geestespriesterschap onder dien naam te hoonen en te schandijcken. Men heeft te regt gezegd dat er wel meer abus in de beslissing van den

Staatsraad dan in de weigering der geestelijkheid van *Clermont* gelegen is.

Wat er van zij zie hier de tekst der belangrijke Ordonnantie.

„Lodewijk Philips koning der franschen.

„Aan allen die dit zullen lezen saluti salutem.

„Gezien het rapport aangebooden den 21 dezer maand door onzen groot zegelbewaarder minister secretaris van staat bij het Departement van justitie en eerediensten, waarbij hij ons verslag geeft der daadzaken te *Clermont* in het begin dezer maand bij gelegenheid der begrafenis van den graaf *de Montlosier*, pair van Frankrijk en der weigering die door den bisschop van *Clermont* gedaan is om in die omstandigheid de kerkelijke begrafenis te weigeren.

Gezien de rapporten uitgebragt aan onzen grootzegelbewaarder door den prefect van *Puy de Dôme* den 11, 18 en 19 dezer maand.

Een rapport gerigt aan denzelfden minister den 13 door onzen prokureur generaal bij ons hof van Riom.

Gezien twee brieven gerigt den 14 en 21 dezer maand aan den bisschop van *Clermont* door onzen grootzegelbewaarder, de eerste waarin hij dien prelaat uitnoodigt om hem de daadzaken open te leggen en de beweeg gronden te doen kennen, die de weigering der godsdienstige begrafenis hebben kunnen veroorzaken; de tweede waarbij hij aan dienzelfden prelaat te kennen geeft, dat het gouvernement vermeent de weigering aan het oordeel van den staatsraad te moeten onderwerpen.

„Gezien de beide antwoorden van den bisschop van *Clermont* op de twee brieven van onzen groot zegelbewaarder, hierboven ge-
viseerd onder de dagteekeningen van den 18 en 24 dezer maand.

„Gezien eene gedrukte notitie, onder den titel van: *Extrait de la Gazette d'Auvergne du 15 December 1838*, houdende lager voor onderteekening: *Un membre du Conseil de Mgr. L'Evêque*, welke notitie vevat in het hierboven geviscerd antwoord en met hetzelfde aan onzen grootzegelbewaarder door gezegden Bisschop van *Clermont* gerigt.

„Gezien eene verklaring afgekondigd onder dagteekening van den 17 dezer maand, door de Heeren *Conchon*, maire van *Clermont*, *Reynand*, *Bayle*, *Mouillard*, *Charolais*, *de Barante*, ontvanger Generaal der finantien; *Besse*; onzen prokureur generaal bij de civile rechtbank en *Chaise Martin*, betrekkelijk de daadzaken die in deze omstandigheid hebben plaats gehad en de voorgevens vevat in de hierboven gevisceerde notitie.

Eene dergelijke verklaring van den luitenant generaal *Brun de Vitte*, pair van Frankrijk, Kommandant der 19 militaire divisie.

„Gezien al de andere stukken der instructie, uit welke blijkt alsmede uit de hierboven genoemde dat, niettegenstaande het uitgedrukt verlangen door den graaf *de Montlosier* tot aan de laatste oogenblikken zijns levens en ondanks de herhaalde pogingen zijner familie en vrienden op het oogenblik van zijn overlijden, de kerkelijke autoriteit van *Clermont*, voor het stoffelijk overschot der overledenen, de vervulling der uitwendige en openbare plegtigheden van den godsdienst geweigerd heeft.

„Dat de graaf *de Montlosier* gestorven is in de openbare be-
lijdenis van den Catholijken, Apostolijken en Roomschen godsdienst.

„Dat hij het H. Sacrament der biecht gevraagd en ontvangen heeft. (*)

„En dat het eenige aangevoerde middel voor deze weigering is geweest dat de graaf *de Montlosier* niet heeft willen afgeven in tegenwoordigheid van geluigen eene geschrevene herroeping bestemd om daaraan enige publiciteit te geven.

Gezien de wet van den 18 Germinal X jaar en bijzonderlijk artikel 6 in deze bewoordingen vevat.

Men zal zich in alle gevallen van misbruik (*cas d'Abus*) van de zijde der oversten en andere geestelijke personen op den staatsraad moeten beroepen.

Die gevallen van misbruiken zijn: aanmatiging of buitensporigheid van gezag, contraventie op de wetten en reglementen der republiek, inbreuk op de voorschriften door de kerkregelen in Frankrijk aangenomen, aanslag op de vrijheden, vrijstellingen en gebruiken der Gallikaansche kerk en alle ondernemingen of verrigtingen, die in de uitoefening van den eeredienst de eer der burgers kan blootstellen, willekeurig hun geweten verontrusten, in onderdrukking, of beleediging of openbare ergernis ontaarden.

Overwegende dat de weigering der Catholijke begrafenis gedaan door het geestelijk gezag aan den graaf *de Montlosier* in de omstandigheden, die dezelve hebben vergezeld en uit de instructie gebleken zijn eene daad daartelt die in onderdrukking en openbare

„Dit alles zegt de Koning van Frankrijk, doch het zal nader blyken in hoeverre dit waarheid is.

ergrants te ontaard en zitsdien valt in de gevallen voorzien bij artikel 6 der wet van den 18 Germinal X jaar.

Onze staatsraad gehoord, hebben wij bevolen en bevelen als volgt.

Art. 1. Een misbruik is de weigering der Catholijke begrafeniszen gedaan aan den graaf *de Montlosier*.

Art. 2. Onze zegelbewaarder, minister secretaris van staat bij het departement van justitie en eerediensten, is met de uitvoering dezer tegenwoordige ordonnantie belast, hetwelk in het bulletin der wetten zal worden geplaatst.

Gegeven op het paleis der Thierien den 30 December 1838.

(Get.) **LODEWIJK PHILIPS.**

van wege de Koning.

De zegelbewaarder minister secretaris van staat bij het Departement van justitie en eerediensten.

(Get.) **BARTHE.**

V R E D E O F O O R L O G ?

Deze vraag is aan de orde van den dag en kan voor als nog moeilijk beslist worden.

De bijzondere gesteldheid van den graaf *de Montalembert* te Parijs geeft aan zijne redevoering, nitgesproken in de kamer der pairs over de zaken van Belgie, een hoog gewigt. De graaf is eigenlijk gezegd de wezenlijke Vertegenwoordiger der Belgen bij de fransche natie, meer dan deszelfs officiele ambassadeur, want volgens de dagbladen spreekt hij eene stoute taal, die niet de taal der diplomatie is. Hij schijnt de voornemens van Belgie te kennen en zulks heeft hij openlijk in de vergadering gezegd. Belgie wacht de beslissing der Mogendheden af. Het wil wel toestemmen over het gedeelte van Limburg en Luxemburg tegen prijs te behouden, doch dezelve niet dan met geweld overgeven. Doch nu is de vraag zal dit besluit eenen oorlog veroorzaken? Neen heeft de heer *de Montalembert* gezegd. Europa, hetwelk den degen in 1830 ter verdediging van het koninkrijk der Nederlanden, deszelfs begunstigde oprigting niet getrokken heeft, zal denzelven in 1839 voor twee weinig beduidende provincien ook niet trekken.

Dit gevoelen wordt thans door berigten uit Duitschland en Frankrijk bevestigd. Voor eerst bezitten vele dagbladen, over den Rijn het bondgenootschap het regt, hetwelk het zich aanmatigde om over de ingeschil zijnde provincien te beschikken; onder dit getal behoort de *Brunswijker Zeitung* welke woorden verdienen aangehaald te worden: Zie hier hoedanig dezelve zich uitdrukt.

Luxemburg, zegt men ons, maakt een gedeelte van de duitsche confederatie uit; de Belgen door hunnen opstand, hebben dit aan het Koninkrijk der Nederlanden ontrukkt, de duitsche nationale eere vordert gebiedend dat deze prooi hun wordt afgenomen.

Hoe meer men dit vraagpunt overweegt, hoemeer hetzelfde moeilijk voorkomt om op te lossen; voor eerst vergeten wij niet dat de Belgen het groot Hertogdom Luxemburg niet veroverd hebben; de Luxemburgers, die zich als Belgen beschouwen, hebben zich aan den Belgischen opstand aangesloten. De meerderheid der bevolking van het groot hertogdom bestaat uit Walen; de taal, de zeden en het Karakter hebben niets gemeens met die der Duitschers. Nooit hebben die bevolkingen met hun gesympatiseerd. De Districten van het Oosten, waarin zich de Vesting Luxemburg verheft, zijn alleen Duitsch.

Het Groot Hertogdom Luxemburg is altijd door den Koning der Nederlanden als eene provincie bestuurd, zonder eenige betrekking met het duitsche verbond te hebben. Indien niet een bondgenootschappelijk duitsche leger de vesting Luxemburg bezette, zou men in het Groot Hertogdom geen spoor van betrekkingen met Duitschland vinden. Er is in Luxemburg niet een besluit van de duitsche bondvergadering afgekondigd, hetwelk in de geheele nitgestrekteid der Confederatie kracht van wel had.

De schade welke aan het duitsch verbond door het verlies van Luxemburg zou worden toegebracht, is alleen schijnbaar. Het heft van dit Hertogdom maakt aan de Belgen de middelen gemakkelijker om met de Hollanders door eene gedwongene opening van den Rijn te wijdfjveren, en zie daar het groote voordeel voor den handel en de nijverheid van Duitschland.

Men mag het derhalve er voor houden dat de vrede van Europa bewaard zal blijven en zulks kan nog nader hierdoor bewezen worden, dat Pruisen, zoo weinig toebereidselen maakt om de bestissing der plenipotentiarissen van Londen te ondersteunen. Vele dagbladen hebben, het is waar, veel ophief gemaakt van eenige beve-

gingen van troepen die in de Rijn provincien hebben plaats gehad doch de *Hanoversche Zeitung* en andere dagbladen, die men niet kan veronderstellen kwalijk onderrigt te zijn, spreken tegen dat die bewegingen dat belang en oogmerk hebben, als men daaraan wil geven. Volgens die dagbladen bepaalt zich alles bij eene verandering van garqzoenen, want de Koning van Pruisen zou zich thans meer bezig houden om de gisting te Keulen te bejaren dan de onderwerping van Limburg en Luxemburg voor te bereiden.

Ook Frankrijk heeft zich doen hooren; immers *Lodewijks Philips* heeft nog dezer dagen bij de opening van de kamer gezegd, dat zijne betrekkingen met de buitenlandsche Mogendheden altijd even voldoende waren; dat de Conferentien te Londen waren hervallen en niet twijfelde of dezelve zouden eenen nabijzijnde en vredenlievendden uitslag hebben, waarbij aan de onafhankelijkheid van Belgie en de *rust van Europa* een nieuwen waarborg zou worden gegeven. — De kamer der Pairs heeft op deze zinsnede der aanspraak geantwoord, „gelukkig te zijn van te vernemen dat de betrekkingen met de vreemde mogendheden vreedzaam en vriendschappelijk waren; de gematigdheid, vereenigt met magt, verzekerde aan een groot Koninkrijk de achting en den rang, die hetzelfde loekwam. Frankrijk, getrouw aan de traktaten, heeft regt om te vertrouwen, dat dezelve overal ook zullen geëerbiedigd worden. Met vertrouwen verwachten wij den uitslag der onderhandelingen betrekkelijk de belgische en hollandsche zaken, overtuigd dat het Gouvernement uwer Majesteit niels verzuimt om de bevredigingen hetgeen de waardigheid van Frankrijk, de belangen eener bevriende natie en de beloofde trouw vorderen. De onafhankelijkheid van Belgie en deszelfs staatkundige rang, tenpariglijk erkend in de groote Europeesche familie zullen een onderpand meer voor den vrede van Europa zijn.”

ADVERTENTIE.

** Bij **C. L. VAN LANGENHUYSEN**, Boekhandelaar te Amsterdam, ziet het licht en wordt alom verzonden:

ANTWOORD op het Boekje van den Heer **J. J. L. ROY**, Predikant te *Oude Tongen*, getiteld: **ZES T A L B R I E V E N O V E R D E O N F E T L B A A R H E I D V A N D E N P A U S E N V A N D E K E R K V A N R O M E**, enz., door **H. H. O. E. P. E. R M A N S**, Pastoor te *Makkum*, 2de deel in gr. 12o. Prijs 7 2/20

Dezelve zijn mede te bekomen bij den drukker dezès alsmede een aandeel in het Handelsblad en een aandeel in het Journal des Débats beide s'avonds op den dag der aankomst.

** Brillante vertooping van **PHYSISCHE MECHANISCHE EN AUGURISCHE** voorstellingen door **J. L. E. M A N V E L D**, Kunstenaar en **S. B. E. N. N I E**, op Dingsdag den 8 Januarij 1839 aan het Koffijhuis van den Heer **R E G G E R S** op de Pasmarkt. Aantug des avonds om 7 uren.

BETALING VAN PENSIOENEN
Op Maandag den 14 Januarij 1839, (over de vierde drie Maanden 1838).

De Administrateur van 's Rijks Schatkist in de Provincie Noord-Brabant, Adverteert de belanghebbenden, dat de betaling van pensioenen over de Vierde drie Maanden van den Jaar 1838, een aanvraag zal nemen ten zijnen Kantore op Maandag den 14 Januarij 1839 van des morgens negen tot twaalf ure (uitgenomen Zondagen en Feestdagen); wijders werden de belanghebbenden verzocht om zich ten spoedigsten van Attestatien de Vita te voorzien ten einde de betalingen in de eerste week zouden kunnen geschieden *'s Hertogenbosch den 3 Januarij 1839.*
De Administrateur, *Jaarwacht*,
L. J. DE LA COURT.

BUITENLANDSCHE BEURSPEIJZEN
Ter beurze te Parijs was den 3 Januarij 5 pCt. 710.15; 2 pCt. 78.85; Nap. r. 99; Sp. Ardoins 17, Portugal 19 drie schisse; Rome L. 100.

BINNENLANDSCHE BEURSPEIJZEN
Heden, Vrijdag 4 December, ten 4 en een kwart over 12 Werk. Sch. 2 1/2 pCt. 54 1/2; 5; 470 5 pCt. 100 1/2; 1 pCt. 100. 36, 25 1/2, 26 1/2, Amerl. Synd. 4 1/2 pCt. 95 1/2; 100 pCt. Handels 175 1/2; 5 pCt. 99 1/2; 15 Raja. Sp. grw. 4 1/2 pCt. 102 Haarl. Spoorw. Ardoins 700.85 p. s. 16 1/2; 10 pCt. Russen 5 pCt. 105 1/2; Colomb. 16 1/2.